

en Kirke ved Siden af, som faktisk næsten ikke benyttes. Der klages jo her i Hovedstaden i en saa overordentlig Grad over Kirkemangel, og der er saa noget mærkeligt i, at i alle Landets Sogne ligger der Kirker i fuldt Maal, og disse Kirker maa kun benyttes og blive kun benyttede den ene Gang om Ugen, om Søndagen, medens der i mange af Sognene er et meget betydeligt Antal af Sognenes Medlemmer, der have stor Lust til at benytte dem, men naar de ville forskaffe sig en kirkelig Forlydelse, maa de enten bygge et kirke- ligt Forsamlingshus, for at i dette Læg- mænd kunne tale til dem, eller bygge sig en Valgmenighedskirke og underholde deres egen Præst. Det er Forhold, som jeg tror, trænge til at afhjælpes. Naar en Valgmenighed skal lønne sig en egen Præst og betoste alt, hvad der ellers følger med en Gudstjenestes Afholdelse, saa tror jeg, at der deri ligger et tilstrækkelig betryggende Baand, saa at Myndighederne ikke behøve yderligere at kræve det økonomiske Offer af Valgmenig- hederne, at disse skulle bygge sig deres egen Kirke. Jeg kunde derfor have ønsket, at Forslagsstilleren, idet han rører ved Loven af 25de Marts 1872 om Kirkerne Brug, havde taget Sigte netop paa dette Forhold, som er ikke saa ganske lidt følt. Vi have Steder her i Landet, hvor en Sognekirke og en Valgmenighedskirke ligge Side om Side, og man kan vel nok sige, at det er at paalægge en saadan Egns Beboere en urimelig Byrde, at de skulle bygge og vedligeholde en saadan Kirke. Det er et af de Forhold, hvor der, forekommer det mig, var en særlig Grund til, at Kirkerne aabnedes yderligere. Der er et andet Punkt, som jeg tænker paa; det er Begravelserne. For Sognepræsterne her i Landet høre Digtalerne sikkert ikke til de allerbehageligste Hver, og der har altid forekommet mig at være noget ganske mærke- ligt ved den Nidkærlighed, hvormed Præsterne her i Landet holde over deres Eneret til at holde Digtaler. Jeg forstaaer ikke den Nid- kærlighed, hvormed de holde paa denne Ret. Det forekommer mig, at intet vilde være naturliger end, at ved en Begravelse havde den afdødes Slægtninge et billigt Krav paa at faa Lov til at tale baade i Kirken og ved Graven, hvor de overhovedet havde Lust dertil; og det forekommer mig, at det maa i Almindelighed være en Lettelse for Præsten, der jo dog i 9 af 10 Tilfælde aldeles ikke kender den afdøde og derfor meget ofte kom- mer galt derfra. Man har jo mange mærke- lige Præstehistorier, hvoraf vort Land vrimler, og hvoraf selv Præsterne selv- biografer vrimler. Naar Præsterne ere saa elskværdige at skrive deres Selvbiografier,

vil man se, at disse i Reglen vrimler af et Fond af hyperlige Præstehistorier. Mellem dem høre de, der fortælle om, hvor- ledes Præsterne ere komne galt af Sted med deres Digtaler, i Reglen til de bedste. Jeg tror, at man vilde gøre Præsterne en Tjeneste, naar man befriede dem for det Monopol, som de i Djeblikket have paa at holde Digtaler, og gav Ordet frit — naturligvis inden for Sømmelighedens og Rimelighedens Grænser. Men jeg tror, man vel i Almindelig- hed kan gaa ud fra, at ved en Begravelse vil der ikke blive holdt usømmelige Taler. Dette er altsaa et andet Punkt, hvor jeg synes, at man burde aabne Kirkerne for Talere af en anden Art end Sognepræsterne.

Naar der fra den højtærede Kultus- ministers Side er gjort den Indvending mod det foreliggende Lovforslag og særlig mod den uindskrænkede Adgang, som det vil aabne for Lægmandsforlydelsen, at det er et meget radikalt, et meget yderliggaaende Skridt, man her vil tage, vil jeg dog gøre opmærksom paa, at Skridtet i Praxis ikke er saa overvældende stort. Vi have jo her i Landet faktisk inden for Foltetirken — støt- tet, ledet, sat i Scene af Foltetirkens Præ- ster, særlig en enkelt af Foltetirkens Præ- ster — en meget vidtgaaende Lægmands- forlydelse, som hidtil ikke har haft Adgang til Kirkerne; den holder sig til Skolerne, eller, hvor Skolerne lukkes for dem, til For- samlingshuse. Denne har ført med sig, at en ny Byrde er lagt paa Befolkningen i kirkelig Henseende, idet man mange Steder har opført Missionshuse, der i Virkeligheden ere aldeles overflødige, hvor Sognekirkerne ligge lige ved Siden af. Hvorfor skal man lægge disse stadige Byrder paa Befolkningen? For det er i Virkeligheden en Byrde, man lægger paa Befolkningen, idet man holder paa, at Myndighederne sende Befolkningen — ikke de Præster, som Befolkningen paa det paagældende Sted ønsker, men dem, som Myndighederne ønske at sende derhen, hvad enten de Præster, man sender Befolkningen, have Befolkningens Øre og kunne faa den i Tale, eller ikke. Og saa nøder man Befolk- ningen til at skaffe sig sit eget Kirkehús eller Missionshus, for at deres egen Præst eller deres egen Lægprædikant kan tale der. Dette forekommer mig at være noget saa uforsvarligt, at vi i høj Grad trænge til at komme bort derfra. Men Skridtet er jo i Virkeligheden ikke radikalt. Det er kun, at man fra Myndighedernes Side lyfter i Kuld og Røn en Bevægelse, som Myndig- hederne selv have ladet vokse op her i Landet under stærk Modstand fra en stor Del af Foltetirkens Præster, men en Mod-